

Toto rozhodnutí nabylo právní moci:

výrok dne 16. 1. 2019

výrok dne

a je vykonatelné dnem

č. j. 13Cmo 16/2018 - 175

V Plzni

dne 11-06-2019

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Bureše a soudců JUDr. Jindřicha Havlovce a JUDr. Michala Kubína v právní věci

žalobkyně: **MAXimum REality s.r.o.**, IČO 26403617,
sídlem Mikulášská 296/2, 326 00 Plzeň,
zastoupené advokátem Mgr. Martinem Vovsíkem,
sídlem Malá 43/6, 301 00 Plzeň

proti

žalovaným: **1) Ekonomicko - právní centrum, s.r.o.**, IČO 26920999,
sídlem Holečkova 619/59, 150 00 Praha 5,
zastoupené advokátem JUDr. Tomášem Kajnarem,
sídlem Palackého 151/10, 796 01 Prostějov,
2) M. H., narozenému
bytem
zastoupenému advokátem JUDr. Ing. Ondřejem Lichnovským,
sídlem Palackého 151/10, 796 01 Prostějov,
3) JUDr. Ing. et Ing. R. O., MBA
narozenému
bytem
zastoupenému advokátem JUDr. Tomášem Kajnarem,
sídlem Palackého 151/10, 796 01 Prostějov

o náhradu škody

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. února 2018, č.j. 45 Cm 135/2012-131

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 26. února 2018, č.j. 45 Cm 135/2012-131, se mění tak, že žaloba je co do základu opodstatněna.

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Pokorná.

Odůvodnění:

1. Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 26. února 2018, č.j. 45 Cm 135/2012-131, zamítl žalobu o zaplacení 200 000 Kč s 7,75% úrokem z prodlení od 17. 5. 2012 do zaplacení (bod I. výroku) a uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalovaným na náhradu nákladů řízení 208 430 Kč, společně a nerozdílně tak, že k rukám právního zástupce žalovaných 1) a 3) JUDr. Tomáše Kajnara je povinna zaplatit 128 535 Kč a k rukám právního zástupce žalovaného 2) JUDr. Ing. Ondřeje Lichnovského je povinna zaplatit 79 895 Kč, vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (bod II. výroku).
2. Soud prvního stupně vyšel z následujících zjištění:
 - žalovaná 1) se svým insolvenčním návrhem podaným u Krajského soudu v Plzni (dále jen „insolvenční soud“) domáhala zjištění úpadku žalobkyně; zahájení insolvenčního řízení žalobkyně oznámil insolvenční soud vyhláškou ze dne 24. 8. 2010, č.j. KSPL 20 INS 9654/2010-A-2;
 - žalovaný 2) přistoupil k insolvenčnímu návrhu podle § 107 odst. 1 IZ;
 - žalovaný 3) je [REDAKCE] žalované 1);
 - insolvenční návrh insolvenční soud zamítl usnesením ze dne 5. 9. 2011, č.j. KSPL 20 INS 9654/2010-A-45, jež potvrdil Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 24. 1. 2012, č.j. 1 VSPH 1400/2011-A-64;
 - z výkazů zisků a ztrát a z rozvahy i ze zápisu z valné hromady žalobkyně vyplývá, že valná hromada žalobkyně odsouhlasila a schválila dne 15. 4. 2009 účetní závěrku za rok 2008, rozhodla o tom, že vzniklá ztráta ve výši 787 932 Kč bude uhrazena ze zisku příštího období;
 - z výkazů zisků a ztrát a z rozvahy ke dni 31. 12. 2009 vyplývá, že ztráta žalobkyně pokračovala; žalobkyně dosáhla zisku až v roce 2010, tj. v roce kdy bylo zahájeno insolvenční řízení žalobkyně;
 - žádný z žalovaných nepodal na žalobkyni žalobu, jež by byla evidována u Okresního soudu Plzeň-město, současně není evidováno žádné exekuční řízení vůči žalobkyni;
 - žalobkyně uzavřela smlouvu o franšíze ze dne 16. 1. 2006, jež byla ukončena písemnou dohodou ke dni 31. 10. 2010; na základě interních směrnic mohli franšízanti REMAX využívat pro úschovu finančních prostředků svých klientů advokátní, bankovní či notářské úschovy, a výjimkou vybíraných rezervačních záloh;
 - ČSOB a.s. dopisem ze dne 3. 1. 2011 sdělila žalobkyni, že není ochotna jí zřídit spořicí účet z důvodu rizikovosti, jež shledává u klientů, na něž je podán insolvenční návrh; toto potvrzení bylo vydáno na žádost žalobkyně;
 - dne 24. 7. 2008 uzavřela žalobkyně se společností Wittmann Alfa s.r.o. smlouvu o výhradním prodeji nemovitostí; smlouva byla změněna dodatkem č. 1 tak, že se smlouva uzavírá na dobu určitou, a to ode dne podpisu smlouvy do 31. 12. 2012;
 - společnost Wittmann Alfa s.r.o. dopisem ze dne 20. 9. 2010 informovala žalobkyni o tom, že žalobkyně závažným způsobem porušila smlouvu o výhradním prodeji nemovitostí, jelikož na žalobkyni byl podán insolvenční návrh, současně žalobkyni upozornila na možnost odstoupení od smlouvy, jestliže nedojde ve lhůtě 15 dnů k nápravě; dne 7. 10. 2010 odstoupila společnost

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Pokorná.

Wittmann Alfa s.r.o. od smlouvy a vyzvala žalobkyni k jednání o případných škodách, které jí vznikly; ukončení smlouvy bylo potvrzeno vzájemným prohlášením obou účastníků dne 15. 10. 2010 ve formě dodatku č. 2;

- dne 18. 8. 2010 uzavřela žalobkyně se společností Lesní společnost Železná Ruda, a.s. smlouvu o zprostředkování; dopisem ze dne 14. 9. 2010 vyzvala společnost Železná Ruda, a.s. žalobkyni ke zjednání nápravy, neboť v důsledku podání insolvenčního řízení nesplňuje žalobkyně základní předpoklady pro realizaci smlouvy; Lesní společnost Železná Ruda, a.s. se obávala o případné finanční prostředky, jež by měla eventuálně složit žalobkyni; současně žalobkyni upozornila, že pokud nedojde k nápravě ve lhůtě 1 měsíce, smlouvu vypoví;
- 3. Cituje ustanovení § 147 odst. 1 odst. 4 IZ, soud prvního stupně dospěl k závěru, že by žalobkyni nemělo být zadostiučinění poskytnuto. Konstatoval, že žalobkyně prokázala, že ČSOB, a.s. jí sdělila, že ke dni 3. 1. 2011 by jí nezřídila spořicí účet z důvodu rizikovosti, jež banka shledává v podaném insolvenčním návrhu. Žalobkyně však nedoložila, že v předmetné době skutečně potřebovala zřídit spořicí účet. Žalobkyně dále prokázala, že z důvodu zahájení insolvenčního řízení jí byly vypovězeny smlouvy o výhradním zprostředkování prodeje nemovitostí, a to ze strany společnosti Wittmann Alfa s.r.o. a ze strany společnosti Lesní společnost Železná Ruda, a.s. V řízení ovšem bylo dále prokázáno, že tyto skutečnosti neměly vliv na trvání franchisové smlouvy, kterou měla žalobkyně uzavřenou od 16. 1. 2006, neboť tato smlouva byla ukončena písemnou dohodou ke dni 31. 10. 2010. Žalobkyně neprokázala své skutkové tvrzení, že skutečným důvodem uzavření dohody o ukončení této smlouvy bylo právě zahájení insolvenčního řízení.
- 4. Soud prvního stupně dále konstatoval, že bylo odpovědností jednatele žalobkyně vést skutečný důvod ukončení franchisové smlouvy, jestliže se chtěl domáhat nároků vyplývajících z § 147 IZ. Žalobkyně byla do roku 2009 v nepříznivé finanční situaci, vykazovala ztráty a byla v prodlení s úhradou svých splatných závazků vůči několika subjektům. Po roce 2010 se ekonomický obrat žalobkyně zlepšil. Žalovaný k insolvenčnímu návrhu doložil svou pohledávku, již měl vůči žalobkyni. Z usnesení insolvenčního soudu č.j. KSPL 20 INS 9654/2010-A-45, vyplývá, že insolvenční soud insolvenční návrh zamítl, jelikož nebylo prokázáno, že žalovaná 1) jakožto insolvenční navrhovatelka má vůči žalobkyni vymahatelnou pohledávku, neboť insolvenční soud přisvědčil námitce promlčení. U žalovaného 2) jakožto dalšího navrhovatele insolvenční soud konstatoval, že jeho přihlášená pohledávka je dosud sporná, přičemž prokázání všech rozhodných skutečností by přesahoval rámec insolvenčního řízení.
- 5. Soud prvního stupně vzal v úvahu motivaci žalovaných 1) a 2), jež měli vůči žalobkyni splatné pohledávky a domnívali se, že věřitelů je vícero, proto předpokládali, že se do insolvenčního řízení dlužnice přihlásí více věřitelů. V řízení nebyl prokázán jiný negativní vliv na postavení žalobkyně v jejím profesním životě, ani to, že by zahájení a trvání insolvenčního řízení mělo pro žalobkyni likvidační následek. K tíži žalovaných nelze podle soudu klást délku zveřejnění informace o zahájení insolvenčního řízení, neboť po pravomocném usnesení o zamítnutí insolvenčního návrhu soud nedoručil toto usnesení včetně doložky právní moci obchodnímu rejstříku k výmazu této informace.
- 6. O nákladech řízení soud prvního stupně rozhodl podle § 142 odst. 1 o.s.ř. a plně úspěšným žalovaným přiznal náhradu nákladů řízení.
- 7. Proti tomuto rozsudku se žalobkyně včas odvolala a žádala, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Uvedla, že se žalovaní své odpovědnosti podle § 147 odst. 2 IZ nezprostili. Zavinění žalovaných se předpokládá a jejich

motivace k podání insolvenčního návrhu je irelevantní. Dále v řízení nebylo prokázáno, že by žalovaní měli splatné pohledávky vůči žalobkyni. Domnívá se, že soud prvního stupně nesprávně směřuje liberační důvody pro zánik odpovědnosti a okolnosti rozhodné pro posouzení výše nároku na zadostiučinění. Odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR zveřejněné pod R 10/2013. Podle názoru žalobkyně je nárok na přiměřené zadostiučinění za imateriální újmu způsobenou zásahem do její dobré pověsti dán i v případě zamítnutí insolvenčního návrhu, stejně jako je dán v případě jeho odmítnutí. Dále odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR č.j. 29 Cdo 5640/2015. Soud prvního stupně nedostatečně přihlédl k dopadu (významu) samotné skutečnosti, že dobrá pověst žalobkyně byla závažným způsobem zpochybněna již samotným insolvenčním návrhem. Insolvenční návrh (šikanózní) zpochybňuje samotnou podstatu dobré pověsti podnikatele- jeho schopnost včas a řádně plnit své závazky. Soud prvního stupně též nezohlednil vyšší rozsah způsobené újmy v důsledku dlouhodobosti trvání insolvenčního řízení a dobu obsažení informace o insolvenčním řízení ve výpisu žalobkyně z obchodního rejstříku.

8. Žalovaní 1) a 3) navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a přiznal jim náhradu nákladů odvolacího řízení. Insolvenční soud zamítl návrh pouze z důvodu, že pohledávku žalované 1) jakožto insolvenční navrhovatelky shledal promlčenou. Žalovaní mají za to, že insolvenční soud nesprávně posuzoval promlčecí lhůtu podle občanského zákoníku nikoli podle obchodního zákoníku, ačkoli se jednalo o pohledávky obchodní povahy. Za daných okolností bylo sporné posoudit, zda uplynula promlčecí doba či nikoli. Ve vztahu k pohledávce žalovaného 2) insolvenční soud uzavřel, že je sporná a odstranění sporných bodů by si vyžádalo relativně rozsáhlé dokazování. Proto se žalovaní 1) a 3) domnívají, že z výše uvedeného je zřejmé, že se nejednalo o zlovolný návrh. Žalovaní 1) a 3) se domnívají, že zadostiučinění za nemajetkovou újmu lze poškozenému přiznat, jestliže není postačující morální zadostiučinění a neoprávněným zásahem došlo ke snížení důstojnosti či vážnosti postižené osoby ve společnosti ve značné míře. Žalobkyně v řízení neprokázala, že došlo ke snížení její důstojnosti, resp. ani taková relevantní tvrzení neuvedla.
9. Podle žalovaných z provedeného dokazování plyne, že výsledek hospodaření žalobkyně před zdaněním za rok 2008 byla ztráta -788 000 Kč. Za rok 2009 byla žalobkyně ve ztrátě -791 000 Kč. V roce 2010, kdy byl v září podán insolvenční návrh, byl výsledek hospodaření žalobkyně před zdaněním 62 000 Kč. V roce 2011, tedy po podání insolvenčního návrhu, by bylo pravděpodobné očekávat propad ve výši zisků žalobkyně. Dosažený zisk žalobkyně před zdaněním za rok 2011 činil 1 102 000 Kč. Žalobkyně dosáhla zisku až po podání insolvenčního návrhu. Podle žalovaných 1) a 3) lze stěží dovodit, že došlo ke snížení důstojnosti žalobkyně natolik závažným způsobem, jež by si vyžádalo takto vysokou finanční kompenzaci. Proto nebyl dán důvod, proč by žalovaní měli žalobkyni zadostiučinění poskytnout
10. Žalovaný 2) se k podanému odvolání nevyjádřil.
11. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal napadený rozsudek řízení jeho vydání předcházející, aniž ve smyslu ustanovení § 214 odst. 3 o.s.ř., nařizoval jednání, a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.
12. Podle § 147 IZ bylo-li řízení o insolvenčním návrhu zastaveno nebo byl-li insolvenční návrh odmítnut vinou insolvenčního navrhovatele, má osoba, které zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu vznikla škoda nebo jiná újma, právo na náhradu takové škody nebo jiné újmy vůči insolvenčnímu navrhovateli. V pochybnostech se má za to, že insolvenční navrhovatel zavinil zastavení insolvenčního řízení nebo odmítnutí insolvenčního návrhu (odst. 1). Právo na náhradu škody nebo jiné újmy podle odstavce 1 lze uplatnit také tehdy,

byl-li insolvenční návrh zamítnut; to neplatí, jestliže insolvenční návrh byl zamítnut proto, že dlužník po jeho podání splnil závazky, které osvědčovaly jeho úpadek, nebo proto, že se s věřiteli dohodl na jiném způsobu plnění těchto závazků, anebo z důvodu uvedeného v § 143 odst. 3 (odst. 2). Je-li insolvenčním návrhovatelem právnická osoba, ručí za splnění náhrady škody nebo jiné újmy podle odstavců 1 a 2 společně a nerozdílně členové jeho statutárního orgánu, ledaže prokáží, že bez zbytečného odkladu po podání insolvenčního návrhu informovali insolvenční soud o tom, že insolvenční návrh není podán důvodně, nebo o tom, že není splněn některý z dalších předpokladů stanovených zákonem pro vydání rozhodnutí o úpadku (odst. 3).

13. Z obsahu spisu (jde o zjištění soudu prvního stupně, z nichž též odvolací soud vychází) se podává následující sled procesních úkonů účastníků i soudu, jež je významný pro posouzení nároků žalobkyně. Žalovaná 1) se insolvenčním návrhem domáhala zjištění úpadku žalobkyně. Insolvenční řízení žalobkyně vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. KSPL 20 INS 9654/2010 bylo zahájeno dne 24. 8. 2010. Žalovaný 2) přistoupil k insolvenčnímu návrhu podle § 107 odst. 1 IZ. Žalovaný 3) je ██████████ žalované 1). Společnost Wittmann Alfa s.r.o. dopisem ze dne 20. 9. 2010 informovala žalobkyni o tom, že žalobkyně závažným způsobem porušila smlouvu o výhradním prodeji nemovitostí ze dne 24. 7. 2008, a to tím, že na žalobkyni byl podán insolvenční návrh. Současně žalobkyni upozornila na možnost odstoupení od smlouvy, jestliže nedojde ve lhůtě 15 dnů k nápravě. Dne 7. 10. 2010 odstoupila společnost Wittmann Alfa s.r.o. od smlouvy a vyzvala žalobkyni k jednání o případných škodách, které jí vznikly. Dopisem ze dne 14. 9. 2010 vyzvala společnost Železná Ruda a.s. žalobkyni ke zjednání nápravy, neboť v důsledku podání insolvenčního řízení nesplňuje žalobkyně základní předpoklady pro realizaci smlouvy o zprostředkování uzavřené dne 18. 8. 2010. ČSOB a.s. dopisem ze dne 3. 1. 2011 sdělila žalobkyni, že není ochotna jí zřídit spořicí účet z důvodu rizikovosti, jež shledává u klientů, na něž je podán insolvenční návrh. Insolvenční návrh insolvenční soud zamítl usnesením ze dne 5. 9. 2011, č.j. KSPL 20 INS 9654/2010-A-45, jež potvrdil Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 24. 1. 2012, č.j. 1 VSPH 1400/2011-A-64.
14. Účelem insolvenčního řízení, vyjádřeným v ustanovení § 1 IZ, je řešení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením některým ze zákonem stanovených způsobů (§ 4 IZ) tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů. S ohledem na tuto povahu insolvenčního řízení a k naplnění jeho účelu vyvolává již samo zahájení insolvenčního řízení zvláštní účinky (§ 109 až § 111 IZ), jež mají velmi závažný dopad do poměrů dlužníka i třetích osob.
15. Insolvenční řízení je založeno na zásadě, že insolvenčním návrhovatelem je především motivovaný dlužník. Dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou - podnikatelem, je povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležité pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku. Osoba, která v rozporu s ustanovením § 98 IZ nepodala insolvenční návrh, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobí porušením této povinnosti (§ 99 IZ).
16. Insolvenční řízení primárně neslouží k prosazování individuálních nároků věřitelů, ale k řešení úpadku či hrozícího úpadku dlužníka kolektivním řízením. Proto insolvenční řízení není a být ani nemůže „zařízení“ na vymáhání pohledávek. Účinky, které nastávají zahájením insolvenčního řízení v poměrech dlužníka jsou vyvažovány odpovědností insolvenčního návrhatele nejen za to, že soud odmítne či zamítne formálně vadný či nedůvodný insolvenční návrh, ale též za následky spojené se zahájením a posléze zastavením insolvenčního řízení v důsledku zpětvzetí návrhu, tedy procesního úkonu, který je zcela v dispozici insolvenčního návrhatele (zavinění na něm, jak dále uvedeno, se zásadně posuzuje z procesního hlediska a je presumováno).

17. Ustálená soudní praxe též dovozuje, že nemá-li navrhovatel dostatečné a věrohodné informace o dalších věřitelích dlužníka, o delší dobu splatných dlužích, o platební neschopnosti dlužníka či o dalších okolnostech, jež svědčí o úpadku ve formě insolvence případně ve formě předlužení, pak není nikterak opodstatněno, aby se domáhal zjištění úpadku insolvenčním návrhem. Je na věřiteli, aby k ochraně svých práv (k vymožení pohledávky za dlužníkem) zvolil standardní postup, tj. cestu nalézacího řízení a případně též individuálního výkonu rozhodnutí.
18. Ustanovení § 147 odst. 1 IZ koncipuje odpovědnost věřitele (insolvenčního navrhovatele) za škodu nebo jinou újmu vzniklou zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu pro případ, že řízení o insolvenčním návrhu bylo zastaveno nebo insolvenční návrh byl odmítnut (zamítnut) jeho vinou.
19. Dlužník se podle § 147 odst. 1 IZ může domáhat jak náhrady škody vzniklé v jeho majetkové sféře (skutečné škody i ušlého zisku), tak i náhrady jiné újmy, již utrpěl v důsledku insolvenčního návrhu, který byl odmítnut, popřípadě zamítnut vinou insolvenčního navrhovatele; jinou újmu se rozumí i imateriální újma způsobená zásahem do dobré pověsti dlužníka, na něhož byl podán insolvenční návrh.
20. Odpovědnost insolvenčního navrhovatele za škodu upravená v § 147 odst. 1 insolvenčního zákona je obecnou občanskoprávní odpovědností za škodu založenou na presumpci zavinění (dříve § 420 odst. 1 obč. zák, nyní § 2909 - § 2913 občanského zákoníku [srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. července 2012, sen. zn. 29 NSČR 15/2010, uveřejněné pod číslem 10/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. června 2014, sp. zn. 29 Cdo 4150/2013]). Taktéž odpovědnost za jinou (imateriální) újmu je třeba posoudit podle obecné úpravy obsažené v občanském zákoníku.
21. V dané věci insolvenční soud usnesením ze dne 5. 9. 2011, č.j. KSPL 20 INS 9654/2010-A-45, jež potvrdil Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 24. 1. 2012, č.j. 1 VSPH 1400/2011-A-64. návrh žalovaných 1) a 2) jakožto insolvenčních navrhovatelů zamítl. Prokázané zavinění zamítnutí insolvenčního návrhu je předpokladem vzniku odpovědnosti žalovaných za insolvenční návrh, tato odpovědnost je subjektivní a pro její vznik se vyžaduje zavinění alespoň ve formě nevědomé nedbalosti. Ta byla v projednávané věci prokázána, neboť žalovaní s ohledem na okolnosti věci měli a mohli vědět, že svým jednáním způsobí škodu nebo jinou újmu. Důvody, jež by ve smyslu odstavce druhého ustanovení § 147 odst. 2 IZ umožňovaly žalovaným své odpovědnosti se zprostit, nebyly prokázány (ostatně nebyly ani tvrzeny).
22. Věřiteli zákon povinnost podat insolvenční návrh neukládá a věřitel nemá ani právní nárok na podání takového návrhu. Je tedy zcela v poměrech věřitele, jestliže se rozhodne svým návrhem zahájit insolvenční řízení dlužníka. Součástí jeho rozhodnutí návrh podat musí být z povahy věci též úvaha, zda jeho návrh ob stojí, tedy zda nebude odmítnut či zamítnut či dokonce zda insolvenční řízení nebude zastaveno. Především musí insolvenční navrhovatel mít jistotu, že doloží svou aktivní legitimaci, tj. buď vykonatelnou pohledávku za dlužníkem, anebo splatnou pohledávku sice nevykonatelnou, ale náležitě doloženou listinami.
23. Do svých úvah musí věřitel zahrnout i posouzení jaké následky může takové, obecně řečeno, nedůvodné zahájení insolvenčního řízení vyvolat v poměrech dlužníka.
24. Insolvenční návrh zpochybňuje samotnou podstatu dobré pověsti podnikatele, jeho schopnost včas a řádně plnit své závazky (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 6. 2015, sp.zn. 29 Cdo 5640/2015). Pro posouzení závažnosti (rozsahu) způsobené imateriální újmy na dobré

pověsti právnické osoby je bez právního významu, zda v důsledku insolvenčního návrhu této právnické osobě vznikla (vedle nehmotné újmy) i škoda na majetku (at' už skutečná škoda či ušlý zisk); přiměřené zadostiučinění sanuje nehmotnou újmu, jejíž vznik, rozsah a závažnost nejsou závislé na existenci škody na majetku (srov. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 18. září 2002, sp. zn. 29 Odo 652/2001). Osoba dotčená neoprávněným zásahem do své dobré pověsti se může domáhat zadostiučinění, a to jak v morální formě, tak v penězích. Finanční zadostiučinění za nemajetkovou újmu lze poškozenému přiznat, pokud není postačující morální zadostiučinění a neoprávněným zásahem došlo ke snížení důstojnosti či vážnosti postižené osoby ve společnosti ve značné míře. Za takovou značnou míru zásahu do vážnosti se považuje zejména újma, kterou tato osoba vzhledem k povaze, intenzitě, opakování, trvání a šíři okruhu působení nepříznivého následku spočívajícího ve snížení její důstojnosti či vážnosti ve společnosti pocítuje a prožívá jako závažnou. Určení výše tohoto zadostiučinění se stává předmětem volného uvážení soudu a musí jít o takový zásah, který je objektivně způsobilý vyvolat nemajetkovou újmu a který spočívá v porušení nebo ohrožení osobnosti. Musí se jednat o zásah neoprávněný, resp. protiprávní a musí být dána příčinná souvislost mezi oběma uvedenými předpoklady, nepostačí proto jen subjektivní pocity poškozeného ani vyvážení zmírňování krátkodobých újem.

25. Pokud jde o nárok na poskytnutí zadostiučinění v penězích, pak obecně platí, že k tomu, aby soud mohl přiznat právo na přiměřené zadostiučinění v penězích, musí být zde jako nepochybné zjištěno, že oprávněný utrpěl v souvislosti se závadným jednáním nemajetkovou újmu, a to v takovém rozsahu nebo takového druhu, že nepostačuje její vyrovnání přiměřeným zadostiučiněním v nepeněžité formě. Teprve poté lze posuzovat, jaká částka, požadovaná k zaplacení jako zadostiučinění, je přiměřená k vyrovnání vzniklé nemateriální újmy.
26. Dobrá pověst žalobkyně byla závažným způsobem zpochybněna již samotným insolvenčním návrhem. Informace o zahájení insolvenčního řízení byly ihned dostupné veřejnosti prostřednictvím insolvenčního rejstříku, bez toho, aby žalobkyně mohla na tuto skutečnost reagovat a ovlivnit ji. Insolvenční zákon je založen na širokém principu publicity. V důsledku podání insolvenčního návrhu a zveřejnění informace o zahájení insolvenčního řízení a dobou jeho trvání došlo k neoprávněnému zásahu do dobré pověsti žalobkyně a žalobkyni vznikla újma spočívající ve snížení vážnosti a solidnosti u jejich obchodních partnerů. To lze mít za prokázané již ze samotné skutečnosti zveřejnění informace o podání insolvenčních návrhu a vedení insolvenčních řízení, na niž společnost Wittmann Alfa s.r.o. reagovala dopisem ze dne 20. 9. 2010 v němž informovala žalobkyni, že závažným způsobem porušila smlouvu o výhradním prodeji nemovitostí ze dne 24. 7. 2008, a to tím, že na ni byl podán insolvenční návrh. Současně žalobkyni upozornila na možnost odstoupení od smlouvy, jestliže nedojde ve lhůtě 15 dnů k nápravě. Dne 7. 10. 2010 odstoupila společnost Wittmann Alfa s.r.o. od smlouvy a vyzvala žalobkyni k jednání o případných škodách, které jí vznikly. Dopisem ze dne 14. 9. 2010 vyzvala Lesní společnost Železná Ruda a.s. žalobkyni ke zjednání nápravy, neboť v důsledku zahájení insolvenčního řízení nesplňuje žalobkyně základní předpoklady pro realizaci smlouvy o zprostředkování uzavřené dne 18. 8. 2010. ČSOB a.s. dopisem ze dne 3. 1. 2011 sdělila žalobkyni, že není ochotna jí zřídit spořicí účet z důvodu rizikovitosti, jež shledává u klientů, na něž je podán insolvenční návrh.
27. Jelikož žalovaná 1) jakožto insolvenční navrhovatelka byla právnická osoba, ručí za splnění náhrady škody nebo jiné újmy podle § 147 odst. 3 společně a nerozdílně členové jejího statutárních orgánů. Žalovaní proto odpovídají za škodu nebo jinou újmu vzniklou žalobkyni zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v průběhu řízení. Vzniklý stav zpochybnění spolehlivosti žalobkyně co do plnění jejích závazků a nejistoty ohledně jejího dalšího působení, odůvodňuje závěr, že k vyrovnání nemajetkové újmy žalobkyně nepostačuje morální

zadostiučinění. Proto je na místě uložit žalovaným povinnost zaplatit žalobkyni peněžité zadostiučinění. Co do základu odpovědnosti je tak nárok žalobkyně dán a žaloba je opodstatněna.

28. O výši žalobou uplatněného nároku odvolací soud rozhodnout nemůže; protože však, jak uvedeno, nárok žalobkyně na přiměřené zadostiučinění v penězích je co do základu dán, odvolací soud podle § 220 a § 152 odst. 2 o.s.ř. rozsudek soudu prvního stupně změnil a rozhodl mezitímním rozsudkem o základu projednávané věci.
29. O výši žalobou uplatněného nároků a o nákladech řízení rozhodne v dalším řízení soud prvního stupně. Při posuzování náhrady imateriální újmy způsobené poškozením dobré pověsti a jména žalobkyně bude soud prvního stupně vycházet zejména ze závěrů vyjádřených v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. června 2017, sp.zn. 29 Cdo 5640/2015.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je dovolání přípustné, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o.s.ř.). Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu ČR, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, prostřednictvím Krajského soudu v Plzni.

Praha 7. prosinec 2018

JUDr. Jaroslav Bureš v.r.
předseda senátu

Monika
Pokorná

Digitálně podepsal Monika Pokorná
DN: c=CZ, 2.5.4.97=NTRCZ-00215651,
o=Vrchní soud v Praze [IČ 00215651],
ou=Insolvenční úsek, ou=9373,
cn=Monika Pokorná, sn=Pokorná,
givenName=Monika,
serialNumber=P453099,
title=zapisovatelka
Datum: 2019.01.03 09:29:44 +01'00'

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Pokorná.